Opis założeń do sporządzenia projektu aktualizacji planu zadań ochronnych
dla obszaru Natura 2000 Ostoja Stawiany PLH260033

Obszar Natura 2000 Ostoja Stawiany PLH260033 leży w całości na terenie województwa świętokrzyskiego, w powiatach: kieleckim i pińczowskim, na terenie gmin/miast: Kije, Chmielnik oraz Pińczów. Zajmuje powierzchnię 1194,49 ha.
Obszar został wyznaczony jako specjalny obszar ochrony siedlisk na podstawie Rozporządzenia Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 20 stycznia 2022 r. w sprawie specjalnego obszaru ochrony siedlisk Ostoja Stawiany (PLH260033) (Dz. U. poz. 315).
Według fizyczno-geograficznego podziału Polski opisywany obszar znajduje się w obrębie makroregionów Niecki Nidziańskiej i Wyżyny Kieleckiej, mezoregionów Pogórze Szydłowskie i Niecka Połaniecka. Ostoja Stawiany jest obszarem łącznikowym pomiędzy dwiema innymi ostojami Ostoją Nidziańską i Ostoją Szaniecko-Solecką, które posiadają podobny charakter fizjograficzny i siedliskowy. Wszystkie te trzy ostoje, to obszar występowania najlepiej zachowanych muraw kserotermicznych, a także użytkowanych łąk świeżych zmiennowilgotnych.
Rzeźba terenu jest tu słabo urozmaicona, choć w północnej części obszaru występują garby i dolinki. Charakterystycznym elementem tego terenu są formy krasowe, które rozwinęły się w utworach mioceńskich, przede wszystkim w gipsach, a także w wapieniach. Atrakcję stanowią liczne różnorodne formy krasu gipsowego występującego w postaci: jaskiń, wertepów, ponorów i wywierzysk, najbardziej efektowne znajdziemy w okolicach Stawian, Śladkowa Małego, Łagiewnik, Szańca. Spośród form krasowych najczęstsze są zapadliska (lejki i wertepy), o dnach często zawilgoconych, wypełnionych wodą, porośniętych bagienną roślinnością, ale także i suchych.
Ostoja Stawiany mimo swej niewielkiej powierzchni jest terenem o dość dużym zagęszczeniu zbiorników wodnych, mają one różny charakter, od niewielkich wyrobisk i wertepów gipsowych oraz niewielkich zbiorników w lejkach krasowych po spore zbiorniki powstałe po eksploatacji gipsu. Strumienie oraz rzeczki mają niewielkie przepływy i długości. Obszar odwadniany jest przez cieki, rowy melioracyjne i strumienie, które wpadają do Nidy. Prawie dwie trzecie obszaru zajmują siedliska rolnicze, jedną trzecią: łąki i zarośla. Ostoja Stawiany zabezpiecza występowanie muraw kserotermicznych i stanowi połączenie pomiędzy tymi siedliskami na Ponidziu i w Obszarze Chęcińskim.

W ramach projektu nr FENX.01.05-IW.01-0106/24 pn. „Aktualizacja planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000 wraz z prowadzeniem monitoringów”, nastąpi aktualizacja istniejącego planu zadań ochronnych, ustanowionego przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Kielcach, Zarządzeniem z dnia 31.03.2014 r. (Dz.Urz.Woj.Święt.poz.1142 z późn. zm.).

Plan zadań ochronnych jest podstawowym narzędziem do zarządzania obszarem Natura 2000, którego głównym celem jest wskazanie działań, niezbędnych do utrzymania lub osiągnięcia właściwego stanu przedmiotów ochrony. Obowiązek jego aktualizacji wynika z art. 31 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t.j. Dz. U. z 2026 r. poz. 1315).

Zakres prac koniecznych dla sporządzania projektu aktualizacji planu zadań ochronnych dla obszaru obejmuje:

- opisanie granic obszaru w formie wektorowej warstwy informacyjnej;
- zgromadzenie, zweryfikowanie i uzupełnienie informacji o obszarze i przedmiotach ochrony;
- ocenę stanu ochrony przedmiotów ochrony;
- ocenę istniejących i potencjalnych zagrożeń;
- ustalenie celów działań ochronnych;
- ustalenie działań ochronnych wynikających z ustalonych celów działań ochronnych;
- ustalenie, jeżeli będzie to zasadne, wskazań do zmian w istniejących planach ogólnych gmin, miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, planach zagospodarowania przestrzennego województw;
- ocenę potrzeby sporządzenia planu ochrony dla części lub całości obszaru oraz terminu jego sporządzenia;
- sporządzenie dokumentacji projektu aktualizacji planu zadań ochronnych w formie elektronicznej, opracowanej w formie opisu tekstowego, zestawień tabelarycznych, przedstawień graficznych, map, baz danych, w tym cyfrowych warstw informacyjnych.

W ramach prowadzonych prac terenowych inwentaryzacji podlegać będą następujące siedliska przyrodnicze i siedliska gatunków:

– 1340 Śródlądowe słone łąki, pastwiska i szuwary (*Glauco-Puccinietalia*, część - zbiorowiska śródlądowe)

- 3130 Brzegi lub osuszane dna zbiorników wodnych ze zbiorowiskami z *Littorelletea, Isoëto Nanojuncetea*
- 3140 Twardowodne oligo- i mezotroficzne zbiorniki z podwodnymi łąkami ramienic (*Charcteria spp.)*
- 3150 Starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z *Nympheion, Potamion*
- 6120 Ciepłolubne, śródlądowe murawy napisakowe *(Koelerion glaucae)*
- 6210 Murawy kserotermiczne *(Festuco-Brometea* i ciepłolubne murawy *z Asplenion septentrionalis Festucion pallentis)*
- 6410 Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe *(Molinion)*
- 6510 Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie *(Arrhenatherion elatioris)*
- 8210 Wapienne ściany skalne ze zbiorowiskami *Potentilletalia caulescentis*
- 9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny *(Galio-Carpinetum, Tilio-Carpinetum)*
- 1617 starodub łąkowy *Angelica palustris (= Ostericum palustre)*
- 1188 kumak nizinny *Bombina bombina*
- 1337 bóbr europejski C*astor fiber*
- 1355 wydra *Lutra lutra*
- 6177 modraszek telejus Maculinea *(Phengaris) teleius*
- 1166 traszka grzebieniasta *Triturus cristatus (Triturus cristatus cristatus)*
- 1014 poczwarówka zwężona *Vertigo angustior*
- 1060 czerwończyk nieparek *Lycaena dispar*

Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Kielcach po przeprowadzeniu prac terenowych, zorganizuje spotkania dyskusyjne, które umożliwią zainteresowanym osobom i podmiotom prowadzącym działalność w obrębie siedlisk przyrodniczych i siedlisk gatunków, dla ochrony których wyznaczono obszar Natura 2000 udział w pracach związanych ze sporządzaniem aktualizacji projektu planu zadań ochronnych. Udział przedstawicieli różnych instytucji, grup społecznych i profesji pozwoli zoptymalizować proces planowania. Spotkania te służyć będą wypracowaniu praktycznych i efektywnych rozwiązań planistycznych wynikających z potrzeby ochrony siedlisk i gatunków obszaru Natura 2000. Udział społeczeństwa prowadzony będzie na zasadach i w trybie określonym w ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2026 r., poz. 670 ze zm.).

Aktualizacja planu zadań ochronnych może w sposób bezpośredni oddziaływać na: organy administracji samorządowej i terenowe organy administracji rządowej, Lasy Państwowe, właścicieli i użytkowników gruntów rolnych oraz wód, właścicieli nieruchomości, w obrębie których występują przedmioty ochrony obszaru Natura 2000 Ostoja Stawiany oraz przedsiębiorców, którzy prowadzą działalność na obszarze.

Z up. Regionalnego Dyrektora
Ochrony Środowiska w Kielcach
Lech Buchholz
Zastępca Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska
- Regionalny Konserwator Przyrody w Kielcach
/-podpisany cyfrowo/